

בין עורכי העיתונים?

עיתון האופנה המפורסם בעולם, ווג, נהוג להפקיד מדי שנה את עריכת גליון הגי המולד בידי אישיות מפורסמת. לפני שנה הייתה זאת פרנסואז סגן. השנה — ז'אן מורו.

והגברת מורו, שהיא בררנית מאד בענייני בחירת הסרטים בזמן האחרון, קיבלה את המשימה בשמחה רבה, ונכנסה לעבודה החדשה במלוא המרץ, כתבה בעצמה חלק מן המדורים, בחרה צלמים והטילה עליהם משימות, ואפילו חיברה כמה שירים למה דורה המיוחדת.

השתדלנו להניח לה לנפשה, הודה רוי ברט קאיה, מנהל העיתון בשאר ימות ה"שנה, אבל כמובן שיש גם דברים שחייבים להופיע בעיתון, וכמה שאי אפשר לקבל בשום פנים ואופן.

מה יפה? מה למשל אי אפשר לכלול? ובכן, ז'אן מורו פנתה לכמה אנשים מפורסמים, וביקשה מהם לציין את החלק שהם אוהבים יותר מכל בגוף הנשים. את ידידיהם החליטה לקשט בצילומים.

כל עוד היה לה עניין אם אנשים אשר הזמר-מלחין-משורר ג'ורג' מוסטאקי, אשר חבר דוקא בכתף, לא היו בעיות, אבל מה לעשות והרקדן ז'אן באבילה העדיף דוקא את אותו חלק בגוף האשה שמצלמים רק בחברות רפואיות ובשבועונים דניים? עורכי הווג התנגדו בפירוש לכלול תמונה כזאת בעיתונם המכובד.

בין המדורים השונים, כללה ז'אן אחד שהוקדש לכמה אופנאים, מן הגדולים ברוח צרפת, מהם דרשה להכין תלבושות ברוח כמאי הקולנוע האהובים עליהם. כך, למשל, הכין סן לורן שמלות לסרט דמיוני של בנוואלי, קארן בחר באינגמר ברגמן ואלן רנה, ואונגארו בפליני.

קולנוע או בישוף? המדור שהיהוה בעייה מיוחדת, הוא מדור ספורט-החורף, השנוא על ז'אן. כדי לצאת ידי חובה, הזמינה העורכת שניים מידידה, נטלי דלון וז'אן לואי טריניטיאן, והכינה עמם "רומן מצולם" פארוזי על ספורט החורף.

עורכת ז'אן מורו

מהו האבר החשוב ביותר של האשה?

כאשר נשאלו עורכי ווג מה דעתם להעסיק את ז'אן באופן קבוע, ענו הללו שהם מוכנים להפקיד בידיה את מדור הקולנוע. השיבה ז'אן: "מה פתאום קולנוע? אם כבר, אני מעדיפה את מדור הבישוף!"

תדריך

★ עקידת יוסף (הבימה) — מה זה המקורי של יורם קניוק, ובבימויו, על פרשת יוסף לינסקי, בחלקו פיוט מדוקלם ובחלקו מסכת פשוטת משוחקת בחובבנות.

★ השקרן (הבימה) — הפרשה העגור מה של השחקנים הצעירים, שאינם יודעים לקוד קודה בלי להתנגד, מול הברקות סר לניות של אברהם רונאי, וסימני-הבנה לרוחו של גולדוני מצד הבמאי (ראו מירון) והתפאורנית (לידיה פינקוס-גני). מעורר גע גועים לגולדוני שראיתם בטלחוזיה בכיצוע האיטלקי.

היא איננה פצצת מין, אבל

היא בהחלט מין פצצה

מאחר והצגת יצירות מופת על הבימה הישראלית איננו עניין כל כך שיגרת — וארשה לעצמי לומר, אפילו, שזה נדיר לגמרי, צריך לקבל הצגה מיקצועית, כתובה, מתורגמת ומבוצעת משביעת עיניים ואוזניים, כמארע תיאטרוני חשוב. לכן, אי אפשר שלא לומר לפרפרים הם חופשיים של תיאטרון נודך אלא: ברוך הבא! אומנם המחזה של ליאונרד גרש הוא לא בדיוק החוויה הדרמית המעמיקה ביותר בעולם. הוא כתוב בקלילות, בדיאלוגים שנו

תיקי וברקן ב"פרפרים"

נים, הטומנים תפנית או עוקץ בכל שורה שלישית (כך כתוב בחוקי הצלחות הקופה). הנושא — שיחורו של נער אמריקאי עיוור מן המישטר הרודני של אמו (כרגיל, כשמדובר באמהות-נוסח-אמריקה), בעזרתה של ספרנית גרושה בת תשע-עשרה, עם מות של ציפור. כל זמן שאף אחד לא לוקח את זה ברצינות, ההנאה שלמה. רק כאשר, בשלב מסוים במערכה השנייה, גולש המחזאי לפסיכולוגיה, גיה, אפשר להרגיש עד כמה אין לו שום דבר חשוב לומר. למרבה המזל, הרצינות מתעופפת במהרה, ומפנה את מקומה לבועות-הסבון שמפריח גרש בקבלנות.

ליאונרד שח, שתפס היכב את מהות החומר שבדימו, ביים את ההצגה בקצב מזורו, דאג שהשחקנים יצלו כל בדיחה ובדיחה, ושהקהל לא יספיק להרהר יתר על המידה בתוכן. מוטי ברקן חביב מאוד בתפקיד הנער העיוור (אם כי אינו עושה רושם עיוור כל-כך). רחל מרכוס היא אם שתלטנית בעלת כוחות טובות, אלגנטית מבלי להתאמץ. אבל את ההצגה כולה גונבת תיקי דיין, כנערה שהספיקה כבר להיגמל אפילו מהיפיות בתשע-עשרה השנים הקצרות שלה.

מה הטעם להיות היפי? היא מתלוננת, "להרגיו את האמא שלי, כשהיא מתלהבת מן הסחבות והחרוזים, ולובשת אותם בעצמה למחרת היום" תיקי אולי איננה פצצת-מין, אבל היא בהחלט מין פצצה בימתית: כשהיא על הבמה, חשים אותה טבעית, פשוטה ו"משעשעת באמת.

בקיצור, כאשר התיאטרון העברי מחטיא תמיד את המטרה עם תוחתיו הכבדים, צריך להעריך קליעה לכול, אפילו ברובה-אוויר.

עגבניות סוג ב'

ההומור הישראלי פשט את הרגל. אין בארץ על מה להתיבדח, אין לנו טיפוסים ואין הווי. עצוב מאוד. לכן כאשר מחפשים נושא להצגה סאטירית, רצים מהר למזללה של מינדי, ל"גו רגל-חמה", התוקע גפרורים בוערים לסוליות נעליהם של עוברים ושבים, ול"גו נאה-נאה" אלוף הזלילה של ניו-יורק, ומצפים מהם שיעלו חיוך של אושר על פשתותיהם של צופים עיניים וחיוך של עושר בכיסיהם של מפיקים. כך נבנתה, "עיר הגברים" בתיאטרון ז'אן.

אז מה רע בכך? הרבנים והעגבניות (כינוי לחתיכות) ה"מאכלסים את סיפוריו של דיימו ראונון, העיתונאי שהפך את הווי העולם התחתון של ניו-יורק בשנות העשרים ל"מיתוס, הם באמת משעשעים מאוד. הצרה מתחילה בכך שעל-מנת להעלות את ראונון בארץ, צריך קודם כל לתרגם אותו, וכל מי שקרא את ראונון במקור יודע בוודאי שגם התרגום המוצלח ביותר יהיה חצי רצח.

אחר כך, כדי להעלותו על הבמה, צריך להמחזי סיפורים שנכתבו בגוף ראשון, כהתרשמות אישית ובשפה פרטית מיו"חדת, וכאן צריך המעבד לנסח בכוח דיאלוגים ברוחו של ראונון. ואין בארץ אפילו חצי ראונון, שלא לדבר על אחד שלם. ומי שמשלה את עצמו כי בדיחה כמו "נון פישנודוס קונטרא וינדוס" (למי שלא תופס את המשמעות, זה אומר "אין משתינים נגד הרוח") היא ביטוי ראונוני, מוטב שישב ויעניין במקור ממתחלה.

ולבסוף, אם דווקא מתחשק למישהו להפוך את ראונון למחזמר, הרי יש כבר דוגמה לא רעה לכך: "ברנשים ו"חתיכות" של פרנק לסר, אשר עיבד את הטקסט וגם כתב את המוסיקה. ומתי כספי, כמלחין, הוא עדיין בחזקת שרון מבטיח, שעה שלטר כבר קיים את כל הבטחותיו במלואן, ומה על המבצעים? רוב "הגברים" בהצגה הם בוגרים טריים למדי מלהקות צבאיות, ובדמות גאנאסטריס הם נר-אים מאיימים בערך כמו תינוקות של בית רבן. בחורים צעיריים ותבינים כמו ששי קשת או יצחק וייס היו בעבר משעשעים בהחלט במסגרת ההולמת אותם. אבל זה היה בעבר.

ההומור סוג ב' באמצע

אשר לנערות, הן מתאמצות להראות סקסיו ומצליחות להראות רק מתאמצות. מן משתדלות להתנוע, אבל לא היו מתקבלות לעבודה אפילו במסבאה סו" בימיו של ראונון. הקולות נשמעים כקול ענות חלושה "זמוניים שלא יכנסו להיסטוריה. על מישהק מוטב לא לדבר" לא קשה להבין את הפזמונאי, שאמר בסוף ההצגה ביים לידו: "להתראות בקולנוע."

"ביט" לילדים קטנים

המושגים הנפוצים ביותר, במה שנוגע לשירי ילדים בארץ, מושי תנים על כך שהמילים צריכות להיות אינפנטיליות והמנגינות סעצבנות, וזאת מתוך הנחה שהילדים אינם יכולים ממילא להבין מה מדברים אליהם, ומצד שני צריך להכין אותם מבחינה מוסיקלית למה שמצפה להם מאוחר יותר, במיצעד הפזמונים העברי. אמנם זה לא תמיד כך, אבל למען האמת, האזנה לתקליטי ילדים היא הנאה רק לעיתים רחוקות.

משום כך נעים לשמוע תקליטי ילדים חדש, מבוסס כולו על שיריה של לאה גולדברג — שירים פשוטים ומלאי פיוח וקסם בעת ובעונה אחת — מבוצע על-ידי זמרת שעד עתה התנסתה יותר בענייני קצב מאשר בשירי ילדים.

שמה שמירה ירדני, והקשר היחיד שהיה לה עד עתה עם שירי ילדים הוא שיר לילדים גדולים, שלא היה מיועד בדיוק לבני הגן. כבת נאמנה לדור החיפושיות, החליטה שמירה, שילדים הגדלים לצלילים של פזמוני-קצב, יאהבו בוודאי לשמוע גם את שיריהם בגוון דומה. ואמנם, כל השירים החדשים שנכתבו לתקליטה (וכמעט כולם חדשים, פרט ליקינון, החליל והירח הצהוב) נושאים אופי מיקצבי בהחלט, ויחד עם זאת הם קליטים ונעימים לאוזן. אין ספק שחלק גדול מן המיבצע יש לזקוף לזכות אלברט פיאמנטה.

כדי להפוך את התקליט כולו לחוויה נעימה לילדים, מתגנבות הקראות קצרות משירה של לאה גולדברג בין פזמון לפזמון, מוקראים על-ידי בתיה ברק (מאנשי איש חסיד היה) ודנדו ירדני (שחקן הבימה, בעלה של שמירה).

זהו בינתיים ההיגח החשוב ביותר בקריירה המוקלטת של שמירה, חברה לשעבר בלהקת פיקוד מרכז, אחר-כך חצי מצמד הפנינים

שמירה ירדני

הכחולות, ואחר-כך להיסנית בזכות עצמה. שמירה, שחזרה בימים אלה משווייץ, סם הציגה את ישראל בשבוע מיוחד שנערך בעיר ברג, מתכוננת להקדיש בעתיד הקרוב מאמצים רבים לקראת הכנת תקליט חדש. הפסעם, לילדים גדולים.

קרו אור השווה זהב

שעה שכל חתיכות דיזונגוף מצפות בקוצר רוח למשיחה החדש של הפזמונאות הישראלית בחו"ל, מייק בראנדט, הלא הוא מיודענו מיכאל סלע, שישמיע קולו ברמה ב"אולם הסינרמה, יושבים עוד רבים אחרים, דרוכים, ומצפים לא פחות למופע המיוחד, אף על פי שהם נמצאים רחוק מאוד מאולם הסינרמה.

אלה הם חיילים במוצבים המפורזים בכל ה"איי-שמים" על גבולות הארץ, להם יוקדשו הכנסות הופעת הגאלה של בראנדט. זאת, משום שהמארכת של מייק בארץ היא ה"זמרת יפה ירקוני, וכפי שיודעים הכל, יפה היא זמרת שמרבה להופיע במוצבים.

אלא שלא כאשר המזרים, אין היא באה למקום. מפזמת שירים וממהרת להסתלק תל-אביבה, אלא היא מביטה סביב, רואה מה יש ומה חסר לחיילים במקום, ואפילו לוקחת יוזמה לידים כדי למלא חלק מן החסר.

כך נולד מפעל ושמו קרן אן. יפה מתבוננת, אוספת רשימה ואחר-כך באה לעיר, ואוספת תורמים. ולא בתל-אביב בלבד, אלא גם בחוף-לארץ. למשל, היא אמרה פעם ליהודי עשיר מצרפת בשם מוריס קאהן, שהפסנתר בתל-שומר התקלקל לגמרי. היהודי לא היסס, הוציא מכיסו פנסק צ'קים, ואחרי כמה ימים היה שם פסנתר חדש.

ולחיילים במוצבים יש בהחלט סיבה לשמות על מסעה של יפה לצרפת, שבעיקבותיה תביא עימה את מייק בראנדט. כי פרט לבראנדט עצמו, יגיע לארץ גם קאהן, ואם עד עכ"שיו היה מצלצל מדי שבוע לשאול מה אפשר לתרום, הרי הפעם יוכל להיווכח במו עיניו.

